

چوارهمین کهس

منیرو پخوانی پور
له فارسییهوه: نهمین گهردیگلانی
(بوکان)

ماوهیهکی زور بوو دهویست چوارهمین کهس بناسی. چوارهمین کهس که بتوانی لایهکی تابووته که بنیته سهر شانی و بهنیو شاردا بگهړی، ههروا که سالانیکی زور بوو سی پیاوی سیبینه بهشه قام و کولانی شاراندا دهگهړان و چاویان بو دهگپړا، لهسهه نهو باوه په بوون هه تا چوارهمین کهس نه ناسن، تووشی نابن و ناشیدوژنه وه. هه ربویه تووشی سهر سورمان بوو. راست له کاتیدا هاتبوون که له بهر ناوینه یه کی گرد دانیشتبوو و تالی باریک و دریزی قزه سپییه که ی هه لده که ند. با له کولانه که دا هازه ی ده هات. توژیکی مه یله و زهردی به سهر شاردا ده پړژاند، ته پوتوژیکی خه ست. وهک باران داده باری. بارانیکی بی برانه وه. وهک نهو روزه ی که یه که م که سی دیتبوو و ناسمان وهک شیتی لی هاتبوو، باران به خوړ ده باری و نهو ملی داخستبوو تا کو قامچی باران له بوقه ته ملی بدات و گولاله ی چاره چه قیله له ژیر قامکی شووش و باریکی ناسماندا هه لنه پرووکی. وهک نهو روزه که ناسمان منجرانه به پقدا چوو بوو.

بهو ته پوتوزه زهرد باوه دا تیگه یشتبوو که ده بی لهو نزیکانه بی، به لام نهک نهو ونده ش نزیک، نه ی چوارهمین کهس؟ له کوئی بوو؟ جاریکی تر چاوی له نیو ناوینه گرده که بری. دوا بین چلی سپی قری هه لکه ند و له خورا زهردیه کی گرت. دهستی کیشا شان که هه لگرت، به لام زه ی بهرده و امی زهنگه که خوی له ناوینه گرده که هالاند، هه ستا دهستیکی به دیواره که وه گرت و به له قه له ق و له سهر چوک رویشت و له پشت نایفونه که وه پرسی:

«کیتان دهویست؟»

دهنگیک کی گری ناشنا گوتی:

«هه ر جیه که نیوه ی لی بی.»

بو کونا بوک له پشت شووشه ی په نجیره که وه روانی و چاوی پیمان کهوت. پیاوانی سیبینه شانیان وه بهر سی سووچی

تابووته که دابوو. تابووتیک که دهتگوت لهسه ر شانیان شین بووه.

ئه گهر رهنگ و روخساریانی لهبیر نه مایه پیتی واده بوو به ههله هاتوون.

دیسان هاته وه پشت ئایفونه که و پرسى:

«زوو نییه؟»

گوئی له دهنگی پیاوانی سببینه بوو که بهک دهنگ گوتیان:

«رینگایه کی دوور و درتیمان له بهره.»

به کۆخه بهک گهرووی ته ر کرده وه بۆ ئه وهی ئه وانه ی پیکه وه قسه یان ده کرد و دهستیان راده ته کاند و پیکه وه له زهنگه که بیان ددها، گوتیان له له رزینی دهنگی نه بی.

«بهلام ئه ی سووچی چواره م؟»

پیاوانی سى قوئی گوتیان:

«ئیمه ئیتر ماندوو بووین، ده بی له شوینیک ئه م تابووته دانین، که سیک ده بی رینگه که مان نیشان بدا.»

«مه گهر کارى ئیوه ههر ئه وه نییه؟»

«با، ههر ئه وه یه، بهلام تو دهست هه لئاگری، دهست هه لئاگری.»

دهیوست گوتیان نه داتى، بۆ ئه وهی دهووتیکى تر لیدهن، به لکو بتوانی چواره مین کهس بدۆزیتته وه..

سالانیکی زور بوو ده گهرا، ههر بیره وه ریبه کی داخراوی ئاوه لا کردبوو، هه موو پووچ بوو. وهک گویتزیکى کویره، ئه گهرچی ده یزانی هه تا ئه وکاته ی دیدۆزیتته وه ده بی بره ..

گوئی له نه ره ی پیاوانی سببینه بوو:

«چواره مین کهس له ئاوتینه دا ده ژى.»

بهلام زه زه زری له په ستای زهنگه که نه ییده هیشته ته نانه ت چاو له ئاوتینه کهش بکات.

وه تاغه که له ژیر زه ی زهنگه که دا ده بوو به بهرد، ژیان ورده ورده دهکشایه دواوه و پیاوانی سببینه دهستیان لهسه ر زهنگه که هه لئه ده گرت. پیکه نیینیکى تالیان لهسه ر لیتو بوو:

«کاتی رۆشینه.» چوار بهسته ی له جانتایه ک ده رهینا. سى بهسته ی رهنگی بواردوو، بهسته ی چواره م تازه. ئه و نامانه ی نووسیبوونی، بۆ ئه وان و بۆ خوئی.

ئه وکاته وهک گوئی چاره چه قیله لاسکی ته ر و ته رچکی هه بوو.

به کهم کهس گوتبووی: «چاره چه قیله؟»

ئه ویش له داخی ئه و چاوانه ی که گوئی چاره چه قیله ی نه دیتبوو، دهستی کرد به گریان.

ههر ئه و رۆزه باران بارى. بارانیکى به خسور و بی برانه وه، ئاسمان به رقددا چو بوو...

«په لاکى بهک، دۆزینه وهی دژاره ..»

«په لاکى بهک، به چه پکى گوئی چاره چه قیله و پرچی په لکه کراوه وه...»

به نیو کۆلانه تاریک و تنه گه به ره کانی شاردا گه رابوو.. په لاکى بهک.. کۆلانه کان هه موو تاریک و پیکه لا و پووچ.

دهنگیکى بهسام که جار جار ههات و ون ده بووه وه..

چاوی لهسه ر ده رانه ی ده رگا که و په نجه ره کان بوو.. هه موو ژهنگیان هه لئینا بوو و هه موو په لاکى بهک بوون.. دهست بۆ ده قولبابی کام درگا به ری؟ زه یه له زهنگی کام درگا هه ستینى..؟ مالتیک.. دوو مال.. سى مال.. په لاکى بهک.. ئاخری له درگایه کی دابوو. زۆری خیاند تا درگا که کرایه وه؟

دهنگیکى بهسام نه ییده هیشته.. توندتری له ده رگا که دابوو. چه ند جار ی لى دابوو و ده رگا که لهسه ر پارته و گرتنه سوورا بوو:

«دوو سه عاته له ده رگا ده ده م.»

«کارم ده کرد.»

«کارى چی؟»

«شتیکیان پى دابووم دروستى بکه م، ههر ئه و رۆزه ی که چاوم به تو که وت.»

دهستی هه لبریبوو و ئامازه ی به داری گوئی ئاوریشم کردبوو.

«ده بی له ساقه ته ی ئه و داره شتیک سازکه م.. سه برکه.» چه پکى گوئی خاشخاشکی نابوه ژیر چۆکی و دهسکی هه ره که ی توند گرتبوو، له بنه وه به ساقه ته ی داره که یدا دینا و ده می هه ره که ته واو چوو بووه خوارى.

«جاری مسه بایه کم لى بگره.»

ته پوتۆزیکى زه ردبا و ئیتر له و کاته وه له سه ر تاپای نیشته و لیتی نه بووه وه. خاکه هه ره ی داری گوئی ئاوریشم... جاری سه برکه...

خه ریکى برینه وه ی داره که بوو، تاو نا تاوی ئاورى ده دایه وه، ده پروانى و پیده که نی. پیکه نینه که ی جار له گه ل جار زیاتر له شیوه پیکه نینى مرۆف دوور ده که وته وه که هه وا تاریک داها توو و قوولیک لهسه ر ده موچاوی پیاوه که په یدا بوو، قوولیکه ی ده موچاوی لیک ره و بیبه وه و دهیوست هه موو شتیک هه للووشى، بۆیه ئه و هه لات. له مالى پیاویک هه لات که بۆنى ته خسته داری لى دههات و له و رۆزه وه که چاوی پیتی که وتبوو شتیکى و ده رگرتوه دروستى بکات و نه ییده گوت چیسه و ههر پرسیاریکى لى ده کرد پیده که نی و پیکه نینه که ی له شتیه ی مرۆف دوور ده که وته وه...

ته پوتۆزى زه ردبا و و پیکه نین، هه موو ئه و سالانه وهک گوريسیکی که له ملیان خستى به دوایدا دهکشان و راوه دوویان دهن، ئه وه بوو که دووه می دیته وه بۆ ئه وه ی پتی بلت هه وا چه نده لیل و ته پوتۆزاوییه و ره نگدانه وه ی پیکه نیینیکى وشک و نه خوش چۆن شه و و رۆژ هوش و دالغه ی له توکوت ده کات. به کۆلانی باخیکدا ده ریشته که

چاوی به په پووله یه کوهوت. چاوی به دواى په پووله کهدا خوښی. دهستی برد بیگری. په پووله که هه لفری و له وکاته دا بوو که چاوی به نه و کوهوت. پیاویک که به دواى په پووله دا هه لدهات. . راوهستا هه تا دووه مین کهس تا نه و سهری باخه که رویش و کاتیک گه رایه وه وهانکه هانک که وتبوو: «بوم نه گیرا. . به لام رهنکه که میم دی، زه ردبوو خالی رهشی پیوه بوو. .»

دووه مین کهس چاوی له چاوی نه کردبوو، به لام نه و توانی پیکه نینه نه پینیه کهی بیینی. پیکه نینیک که ده تگوت ده یه وئ بته قیته وه و شته کانی ده ورو بهری له بهریه ک بهری. زوری پی چوه هه تا نه و دنکه ی بیست. . سالتیک، دوو سال، سئ سال، نه و ته پوتوزه مه یله و زه ردهشی هه ر له گه لدا بوو. . به لام بیره وهری له دالغه یدا له توکوت ده بوون، ده تگوت پیکه نینیک به رده وام له نیویاندا ده ته قیته وه و له توکوتی بیره وه ریبه کانی پرشویلاو ده کاته وه. هه ربویه نه یده زانی و دواى شتیک بکه وئ، یان نه یده ویست. . .

«پروانه. . پروانه نه و ته پوتوزه زه رده باوه.»

«له گه ل تو هاتوه، له گه لتدایه و بو هه ر کوپیه ک بچی. . نه ویش دئ.» نیوه شه ویک له خه و راجه نی. نه وى له لا نه ما بوو. دنکه گومانوای ناشنایه ک ده هات، بویه ههستا و وه شوین دنکه که کوهوت. نه ژنوی ده له رزی. نه یده ویست بیینی، به لام هه ر ده رویش به دوایدا. به چه ند دالانی پیچه لایو بوچدا تیپه ری و گه یشته ژورویک، چاوی پیی کوهوت هه ربه کی به دهسته وه یه و خه ربکی برینه وهی ته خته داریکه. . بونی ته خته!

دده وئ شتیک نیوه چل ته و او بکه م. . چاوی لیکه.»

پیاوه داریکه دریزی پیشان دابوو. بریقه ی چیریک له چاویدا دره و شابووه و له لوی داچه قانده بوو و له قاقای پیکه نینی دابوو. . .

که بهسته ی سییه می کرده وه دهستی به گریان کرد چهنده ی لاسایی په له ودر کردبووه وه.

دهستی وه ک بالی په روک راوه شانده بوو گوتبووی. . جووک. . جووک. . هه تا سییه م کهس که بالنده ی وشک ده کرد، چاوی پیی بکه وئ، نه ویش جوویک له نه و ده روانی، ده تگوت ده یه وئ بزانی، چون ده توانی نه ویش وشک بکات. نه و بونه ش بونی ته خته زیاتر بوو بوو، ته پوتوزه مه یله و زه رده کهش هه روا. سییه م کهس هیچ شتیک نه ده شاره وه، جارو باریک ته خته کانی پیک ده گرت و ده بیرینه وه، هه تا روژیک توانی چوار ته خته ی درپیکه وه بنوسینی و بیکاته لاکیشه یه ک په پووله یه کی زه ردیشی دی له سه ر ته خته کان هه لکه ندر او بوو و سه ر بالی خالی رهشی پیوه بوو.

«هه ر روژیک ته و او بی هه لدم.»

نه و روژه پیاوه که دهستی گرت، دلوقان بوو بوو:

«ته نیا دده وئ بزانه نه ندازه که ته و او، یان نا!»

گوتبووی جووک جووک. . بالی لیک دابوو و سییه م کهس خوی بو فری دابوو و به مشه و ده رگه رابوه سه روچاوی و نه ویش جاریک تر تیی ته قانده بوو. . کاتیک بلیشه ی ناو له سه ر کاغه زه کون و له میژینه کان به رزبووه، ههستا.

له ژوره که هاته ده ری و به سه ر پلیکانه تنگ و تاریکه کاندای ملی ریی گرت. له ریگا چاوی ده گتیرا به لکو ده ورو یه ک بدوزینه وه و سو راخیک بکا که بتوانی چه کایه تی چاره چه قیله و په پووله یه کی بو بگتیرته وه که خالی رهش به سه ر بالیه وه بوو، به لام هه موو جیه ک تاریک داگه رابوو و به رده وام زری زهنگه که ده هات و ولاتی داگرتبوو.

له خواره وه لای ده رگه، پیاوانی سیینه چاوه روانی بوون و باویشکیان ده دا. نو قره لیبر اوانه وه چاوی لی ده کردن، به لکو ریواریک گوی له دنکه دلی بی، به لام ده تگوت هیچ کهس نابینی و پیاوانی سیینه ش هه روا. .

«دابیهینه خواره وه با بجم له ناویدا راکشیم.»

پیاوانی سیینه پیکه نین:

«که وایه کی ریگا که مان نیشان بدات؟»

پاشان سوچی چواره میان نیشاندا. ده تگوت شتیک نادیار و پر له راز به ره و لای خوی به کیشی ده کات، لاقی بی ئیختیار ههنگاو یان ده نا و گوی له پیکه نینی وشکی نه وان ده بوو:

«چواره مین کهس. .»

دواى تاویک دیتی له ژیر چواره مین سوچی تابوته که دا وه ک باى شه مال ده فری به ره و گورستانیک نادیار و نه ناسراو، ده توانی نه و انیش بیینی که جارو بار ناویران ده دایه وه، پیی پی ده که نین و چاویران لی ده کرد، پیاوانی هاوشیوه و هاوقه لافهت که وه ک یه ک پیده که نین، وه ک یه ک ده ستیان راده و شانده. چون بوو نه و درهنگ تیگه یشت که پیاوانی سیینه دارینه ن؟

به هه له پرووزکی دهستی به له شی خویدا هیئا که دنیا بی و. . . ده تگوت ده ست به مه خمه ردا دینی، چاوی لی ده کرد هه زاران ورده گیا له پیستی له شیه وه هاتونه ده ری و چه ره یان داوه. نو ناقیک گه رووی داگرت و جاریک دیکه سه ریان و هر سوو راند. به هیوا بوو، به لکو له و ریگایه دا تووشی که سیک بی که گولی خاشخاشک بناسی و بتوانی په پووله یه کی زه ردی بو بگری که سه ربالی خالی رهشی پیوه بی.

سه رچاوه:

کتیی «سیریا سیریا» چاپ اول تابستان ۱۳۸۷، چاپ گلشن انتشارات نیلوفر.